

System til klassifikation af kommunikativ funktion for personer med cerebral parese (Communication Function Classification System, CFCS)

Formål

Formålet med CFCS er at klassificere **kommunikation i hverdagen** hos en person med cerebral parese. Kommunikationen inddeles i fem niveauer. I CFCS fokuseres der på aktivitets- og deltagelsesniveauer som beskrevet i internationale klassifikation ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) fra WHO (World Health Organization).

Brugervejledning

En forælder, plejepersonale og/eller en fagperson, som ved, hvordan personen kommunikerer, angiver personens kommunikationsniveau. Voksne og unge med cerebral parese kan også klassificere deres eget kommunikationsniveau. **Overordnet** bør vurderingen af kommunikationsniveau afspejle, hvordan personen **normalt kommunikerer, når han eller hun deltager i hverdagssituationer, hvor kommunikation er nødvendig**. Vurderingen bør altså ikke afspejle personens kommunikationsevne under optimale forhold. Hverdagssituationer kan f.eks. være situationer i hjemmet, skolen og nærmiljøet.

I nogle situationer kan kommunikationen være svær at bedømme fordi udførelsen spreder sig over flere niveauer. I sådanne tilfælde bør man vælge det niveau, som **bedst beskriver personens sædvanlige udførelse i de fleste sammenhænge**. Undgå at tage hensyn til personens formodede evner, intelligens og/eller motivation, når niveauet skal vælges.

Definitioner

Kommunikation er, når en **afsender** formidler et budskab, **og** en **modtager** forstår budskabet. En **effektiv kommunikator veksler** uafhængigt **mellem** rollerne som **afsender og modtager**, uanset samtalepartnere, emner og miljø (for eksempel skole, arbejde, hjem, lokalsamfund).

Alle kommunikationsformer tages i betragtning når CFCS niveauet bestemmes. Dette omfatter sprogbrug, gestik, adfærd, blik, mimik samt alternative og supplerende kommunikation (ASK). ASK systemer indbefatter (men er ikke begrænset til) tegnsprog/Tegn til Tale, billeder, stave-/pegeplader og talemaskiner

Forskellene mellem de forskellige niveauer baseres på udførelse af **afsender-/modtagerrollerne**, på **kommunikations-tempo**, og på **type af samtalepartner**. Følgende definitioner bør huskes i anvendelsen af klassifikations-systemet.

Effektive afsendere og modtagere veksler hurtigt og med lethed mellem at overføre og forstå budskaber. For at rette misforståelser, kan den effektive afsender eller modtager anvende eller bede om strategier så som gentagelse, omformulering, forenkling og/eller udfoldelse af budskabet. For at gøre udvekslingen i kommunikationen hurtigere, især ved brug af ASK, kan den effektive afsender i samtale med velkendte partnere passende beslutte at anvende mindre grammatisk korrekte budskaber ved at udelade eller forkorte ord.

Et passende tempo i kommunikation handler om hvor hurtigt og nemt personen kan forstå og overføre budskaber. Et passende tempo forløber med få afbrydelser og kun lidt ventetid mellem udvekslinger.

Ukendte samtalepartnere er helt ukendte mennesker eller bekendte, som kun en gang imellem kommunikerer med den person, der skal vurderes.

Velkendte samtalepartnere som familiemedlemmer, omsorgspersoner og venner vil ofte kunne kommunikere mere effektivt med personen på grund af forhåndsviden og personlige oplevelser.

Præciseringer

Det kræver **ingen testning** at bestemme CFCS niveauet, og CFCS kan ikke erstatte standardiserede kommunikationstests. CFCS er ikke en test.

CFCS **grupperer personer** i forhold til **effektiviteten af deres kommunikation. Den forklarer ikke de underliggende årsager** for effektivitetsgraden som kognitive, fysiske, auditive, sproglige vanskeligheder og/eller problemer med motivation.

CFCS vurderer **ikke personens potentiale for forbedring.**

CFCS kan være **nyttig i forskning og levering af offentlige ydelser**, når det er vigtigt at klassificere kommunikationens effektivitet.

Eksempler:

- 1) Beskrivelse af personers funktionelle kommunikationskompetence på en måde, der kan anvendes af både fag- og lægfolk.
- 2) Anerkendelse af alle effektive kommunikationsformer, herunder også ASK.
- 3) Sammenligning af hvordan forskellige kommunikationsmiljøer, partnere og/eller kommunikationsopgaver kan påvirke personens kommunikationsniveau.
- 4) Valg af mål til forbedring af personens kommunikationseffektivitet.

Se side 3 for beskrivelse af de fem niveauer

Se side 4 for skema til skelnen mellem niveauerne

Ofte stillede spørgsmål (frequently asked questions) ses på CFCS website <http://CFCS.us>

Kommunikationsmetoder

Uanset hvor mange kommunikationsmetoder der anvendes, skal der **kun angives 1 CFCS niveau for den samlede kommunikationsudførelse**. I boksen nedenfor kan alle kommunikationsmetoder angives, hvis ønsket.

Denne person anvender følgende **kommunikationsmetoder**:
(kryds venligst af ved **alle** metoder, som anvendes)

- Tale
- Lyde (eksempelvis "aaah" for at få en samtalepartners opmærksomhed)
- Blikretninger, ansigtsudtryk, gestik og/eller pegning (f.eks. med en arm eller et ben, en pind eller med laser)
- Manuelle tegn
- Kommunikationsbog, -tavle og/eller billeder
- Talemaskiner
- Andet: _____

System til klassifikation af kommunikativ funktion for personer med cerebral parese (CFCS)

Tegnforklaring

P -Person med CP

U-Ukendt samtalepartner

V velkendt samtalepartner

— Effektiv

••••• Mindre effektiv

I. Effektiv afsender og modtager med ukendte og velkendte samtalepartnere.

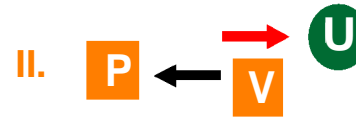
Personen **veksler** selvstændigt mellem afsender- og modtagerroller sammen med de fleste mennesker i de fleste miljøer. Kommunikation forløber med **lethed og i passende tempo**, både med **ukendte og velkendte samtalepartnere**. Misforståelser i kommunikation rettes hurtigt og hæmmer ikke den samlede effektivitet i personens kommunikation.

Forskellen mellem Niveau I og II er samtalsens **tempo**. På **Niveau I**, kommunikerer personen i **passende tempo** og har kun brug for lidt eller ingen forsinkelse til at forstå eller formulere budskabet eller rette misforståelse. På **Niveau II** har personen en gang imellem **brug for ekstra tid**.

II. Effektiv men langsom afsender og/eller modtager med ukendte og/eller velkendte partnere.

Personen **veksler** selvstændigt mellem afsender- og modtagerroller med de fleste mennesker i de fleste miljøer, men **samtaletempoet er langsomt** og kan vanskeliggøre den kommunikative interaktion. a) Personen kan have brug for ekstra tid til at udtrykke og forstå budskaber. b) Personen kan have brug for ekstra tid til at forstå budskaber, men er en effektiv afsender af budskaber. c) Personen kan have brug for ekstra tid til at formulere et budskab og/eller rette misforståelser. Kommunikative misforståelser bliver ofte rettet og hæmmer ikke den endelige succes af personens kommunikation med både ukendte og velkendte samtalepartnere. Personen er en effektiv modtager af budskaber.

Forskellene mellem Niveau II og III vedrører **tempo og type af samtalepartner**. På **Niveau II** er personen en effektiv afsender og modtager med alle samtalepartnere, men har vanskeligheder med tempoet. På **Niveau III** er personen næsten altid effektiv med velkendte samtalepartnere, men ikke med ukendte samtalepartnere.

III. Effektiv afsender OG modtager med velkendte samtalepartnere.

Personen **veksler mellem rollen som afsender og modtager med velkendte** (men ikke med ukendte) samtalepartnere i de fleste miljøer. Kommunikation er **ikke altid effektiv** med de fleste **ukendte samtalepartnere**, men den er som regel effektiv med **velkendte samtalepartnere**.

Forskellen mellem Niveau III og IV er **hvor konsekvent personen veksler mellem afsender- og modtagerroller med velkendte samtalepartnere**. På **Niveau III** er personen generelt i stand til at kommunikere med velkendte samtalepartnere **både som afsender og som modtager**. På Niveau IV kommunikerer personen ikke konsekvent med velkendte samtalepartnere. Vanskeligheden kan ligge i afsendelsen og/eller modtagelse.

IV. Svingende effektivitet som afsender og/eller modtager med velkendte samtalepartnere.

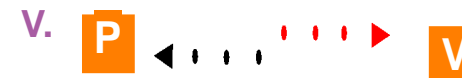
Personen veksler **ikke** konsekvent mellem **afsender- og modtagerroller**. Denne form for ustabilitet kan ses i forskellige typer kommunikatorer, herunder: a) en lejlighedsvis effektiv afsender og modtager b) en effektiv afsender men begrænset modtager c) en **begrænset afsender** men effektiv modtager. Kommunikation er **nogle gange effektiv** med **velkendte samtalepartnere**.

Forskellen mellem Niveau IV og V er **graden af vanskelighed hvorved personen kommunikerer med velkendte samtalepartnere**. På **Niveau IV** har personen en vis succes som effektiv afsender og/eller effektiv modtager med velkendte samtalepartnere. På **Niveau V** er personen sjældent i stand til at kommunikere effektivt, selv med velkendte samtalepartnere.

V. Sjældent Effektiv Afsender og Modtager med velkendte samtalepartnere.

Personen er begrænset både som **afsender og modtager**. Personens kommunikation er vanskelig at forstå for de fleste mennesker. Personen synes at have begrænset forståelse af budskaber fra de fleste mennesker. Kommunikation er sjældent effektiv, selv med velkendte samtalepartnere.

CFCS Niveau Flowchart

